

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.1-n

par paredzētās derīgo izrakteņu atradnes paplašināšanas ar turpmāko smilts un smilts – grants ieguvi Dundagas novada Dundagas pagasta nekustamajā īpašumā „Jaunkalni” ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000) – Slīteres nacionālo parku un dabas liegumu „Kaļķupes ieleja” novērtējuma ziņojumu.

Derīgs līdz 2019.gada 22.janvārim.

Paredzētās darbības ierosinātāja: SIA „Talce”, reģ. Nr.40003133979, adrese: Stendes iela 3, Talsi, LV-3201, tālr. 63291311 (turpmāk ierosinātāja).

Novērtējuma ziņojuma izstrādātāja: SIA „Vides Konsultāciju Birojs”, reģistrācijas Nr.40003282693, adrese: Ezermalas iela 24/26, Rīga, LV-1014, tālr. 67557668 (turpmāk Izstrādātāja).

Paredzētās darbības nosaukums un iespējamās norises vietas: Derīgo izrakteņu atradnes paplašināšana ar turpmāku smilts un smilts – grants ieguvi (turpmāk Paredzētā darbība) nekustamajā īpašumā „Jaunkalni” (kadastra Nr.8850 004 0010) (turpmāk arī Darbības vieta), Dundagas pagastā, Dundagas novadā.

Piezīme: Salīdzināmai darbībai ierosinātāja jau iepriekš ir veikusi ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000) novērtējumu (turpmāk ietekmes uz Natura 2000 Novērtējums) un, pamatojoties uz veikto novērtējumu, 2009.gada 5.martā Birojs ir izdevis Atzinumu Nr.1 „par SIA „Talce” smilts un smilts – grants materiāla atradnes „Jaunkalni” paplašināšanas un turpmākas ieguves ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000) – Slīteres nacionālo parku un dabas liegumu „Kaļķupes ieleja” – novērtējuma ziņojuma galīgo redakciju” ar derīguma termiņu līdz 2012.gada 5.martam. Saskaņā ar ierosinātājas sniegto informāciju -Dundagas novada pašvaldība līdz šim laikam nebija veikusi grozījumus Dundagas pagasta teritorijas plānojumā un ierosinātāja nav saņēmusi iecerētās darbības akcepta lēmumu Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju” (turpmāk Noteikumi Nr.300) 43.punkta un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (11)daļā noteiktajā termiņā. Nemot vērā minēto, ietekmes uz Natura 2000 Novērtējums tika uzsākts no jauna.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs): Paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (turpmāk Natura 2000) – Slīteres nacionālo parku un dabas liegumu „*Kalķupes ieļeja*” novērtējuma ziņojums (turpmāk Ziņojums) Birojā ir iesniegts 2015.gada 26.oktobrī. Atzinuma par Ziņojumu izsniegšanas termiņš tika pagarināts līdz 2016.gada 24.janvārim.

Atzinums izdots, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 41 .panta (2)daļu un Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīla noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” (turpmāk MK Noteikumi Nr.300) 40.punktu.

Informācija par ietekmētajām Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām (Natura 2000):

1. Natura 2000 teritorija – „*Slīteres nacionālais parks*” (turpmāk arī Nacionālais parks):
  - 1.1. Atrodas Dundagas novadā, Dundagas un Kolkas pagastā. Tā kopējā platība saskaņā ar 2015.gada 22.janvāra likumu „*Slīteres nacionālā parka likums*” (turpmāk Nacionālā parka likums) ir 16 414 ha, bet īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk ĪADT) kods - LV0200300.
  - 1.2. Nacionālais parks izveidots, lai aizsargātu dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, kā arī lai veicinātu ilgtspējīgu teritorijas saimniecisko attīstību. Līdz šim Nacionālajā parkā konstatēti 29 Latvijā un 31 Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi, 268 Latvijā īpaši aizsargājamās sugas, 98 īpaši aizsargājamās sugas, kuru saglabāšanai Latvijā normatīvie akti nosaka mikroliegumu izveidi, 55 sugas, kuru aizsardzību nosaka 1992.gada Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEC par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku sugu aizsardzību, 57 sugas, kuru aizsardzību nosaka 1979.gada Eiropas Padomes direktīva 79/409/EEC par savvaļas putnu aizsardzību, 170 sugas, kuru aizsardzību nosaka 1979.gada Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dzīivotņu aizsardzību, 292 sugas, kuras iekļautas Latvijas Sarkanajā grāmatā. 2005.gadā Nacionālā parka teritorija iekļauta Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (Natura 2000) sarakstā.
  - 1.3. Saskaņā ar Ziņojumā sniegtu informāciju darbības, kas jau pirms Paredzētās darbības negatīvi ietekmējušas Nacionālo parku un tajā esošas dabas vērtības, ir galvenokārt mežu un purvu nosusināšana. Pret antropogēno slodzi juīgākās Nacionālā parka teritorijas ir Baltijas jūras piekraste, Šlīteres Zilo kalnu krauja un pamatiežu atsegumi, Bažu purvs un Pēterezerā viga. Šlīteres Zilo kalnu krauja tieši robežojas ar nekustamo īpašumu „*Jaunkalni*”, kurā plānots veikt Paredzēto darbību. Saskaņā ar Nacionālā parka likumu krauja Darbības vietas tuvumā atrodas Nacionālā parka dabas lieguma zonā. Novērtēts, ka Šlīteres Zilo kalnu krauju un tās ekosistēmu negatīvi varētu ietekmēt saimnieciskā darbībā arī ārpus Nacionālā parka robežām, piemēram, intensīva lauksaimniecība ar pastiprinātu minerālmēslu izmantošanu. Minētās Natura 2000 teritorijas standarta datu formā konkrēti aizsargājamo teritoriju ietekmējošie faktori un to ietekmes intensitāte nav norādīta.
  - 1.4. Darbības vietai tuvākie īpaši aizsargājamie biotopi Nacionālajā parka teritorijā ir biotops *1.15., 9080* Staignāju meži (Melnalkšņu staignājs)* un *91D0* Purvaini meži*, kas tieši nerobežojas ar Darbības vietu, bet atrodas ~500 – 550 m attālumā uz Z-ZR no plānotās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas.
  - 1.5. Saskaņā ar Nacionālā parka likumu teritorija ir izveidota, lai saglabātu nacionālā parka teritorijai raksturīgo Ziemeļkurzemes piekrastes ainavu, dabisko mikroreljefu un kultūrvēsturiskās vērtības, vides īpatnības, tipiskās un īpaši aizsargājamās sugas, to dzīvotnes un īpaši aizsargājamos biotopus, kā arī nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, saskaņojot dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un saglabāšanu ar

teritorijas ekonomisko attīstību. Nacionālajam parkam 2010.gadā ir izstrādāts „*Slīteres nacionālā parka dabas aizsardzības plāns*” laika posmam no 2010. – 2020.gadam, kurā izvirzīti ilgtermiņa mērķi - nodrošināt piekrastes teritorijas ilgtspējīgu attīstību; saskaņojot dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un saglabāšanu ar teritorijas ekonomisko attīstību; saglabāt teritorijai raksturīgo Ziemeļkurzemes ainavu kompleksu, dabisko mikroreljefu un kultūrvēsturiskās vides rakstura īpatnības; saglabāt tipiskās un īpaši aizsargājamās Nacionālā parka dabas kompleksiem raksturīgās dzīvo organismu dzīvotnes. Nacionālā parka aizsardzībai izdoti arī Ministru kabineta 2001.gada 13.marta noteikumi Nr.116 „*Slīteres nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”.

2. Natura 2000 teritorija – dabas liegums „*Kalķupes ieleja*” (turpmāk arī Dabas liegums):

- 2.1. Atrodas Dundagas novada Dundagas pagastā. Tās ĪADT kods - LV0514100. Dabas liegums izveidots 1977.gadā, 2004.gadā tā teritorija ievērojami paplašināta un iekļauta Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (Natura 2000) sarakstā, lai aizsargātu Kalķupes ieleju ar nogāžu un gravu mežiem krasta nogāzēs, kas bagātas ar smilšakmens atsegumiem. Dabas liegums ir nozīmīga nogāžu un gravu mežu aizsardzības teritorija, kurā bez ogu īves (*Taxus buccata*), kas ir Baltijas jūras reģiona Sarkanās grāmatas un Latvijas Sarkanās grāmatas 1.kategorijas suga, sastopamas arī daudzas citas Latvijā retas un aizsargājamās, kā arī Eiropas Savienībā aizsargājamas augu un dzīvnieku (īpaši bezmugurkalnieku) sugas. Dabas liegumā konstatēti 9 Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi.
- 2.2. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, faktori, kas negatīvi ietekmē Dabas liegumu jau pirms Paredzētās darbības, ir antropogēnā slodze, kas dažādās Dabas lieguma vietās būtiski atšķiras. Atsevišķas Dabas lieguma teritorijas ir īpaši iecienītas un bieži apmeklētas vietas, piemēram, Puiškalns un tā apkārtne, kurās ir palielināta antropogēnā slodze. Tomēr nākotnē būtiskas antropogēnās slodzes izmaiņas (un jaunas ietekmes uz Dabas liegumu) nav prognozētas (prognozēts, ka drīzāk saglabāsies esošais līmenis).
- 2.3. Darbības vietai tuvākais īpaši aizsargājamais biotops Dabas lieguma teritorijā ir biotops 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži*, kas izplatīts visā Milzgrāvja gravā. Tā kreisā mala uz R robežojas ar Darbības vietas A malu praktiski visā tās garumā un daļēji sakrīt ar esošo karjera piebraucamo ceļu. No paredzētās ieguves vietas tas atrodas ~240 m attālumā. Dabas lieguma teritorijā, Milzgrāvja grava kreisajā nogāzē, ~60 m attālumā no Darbības vietas A malas un ~10 m no esošā karjera piebraucamā ceļa, atrodas arī īpaši aizsargājams biotops 2.1. 7220**Avoti, kuri izgulsnē avotkalķus*.
- 2.4. Dabas liegumam 2009.gadā izstrādāts „*Dabas lieguma „Kalķupes ieleja” dabas aizsardzības plāns*” laika posmam no 2009. – 2019.gadam, kurā izvirzīti ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķi - saglabāt Eiropas mērogā unikālo Baltijas ledus ezera senkrastu, tā ģeomorfoloģisko struktūru, meža ekosistēmu, retos un īpaši aizsargājamos biotopus, kā arī augu un dzīvnieku sugu daudzveidību. Dabas liegumam nav izstrādāti individuālie izmantošanas un aizsardzības noteikumi.
3. Saskaņā ar ĪADT likumu gan Nacionālais parks, gan Dabas liegums pieskaitāmi pie C tipa aizsargājamām teritorijām, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.
4. Novērtēts, ka dabas vērtību daudzveidību un augsto saglabāšanās pakāpi Nacionālajā parka un Dabas liegumā nosaka gan atbilstošie dabas apstākļi (reljefs, galvenokārt nelielais kvartāra nogulumu biezums, novietojums starp jūras tagadējo un seno krastu, izcilu drenāžas apstākļu mijā ar stipri apgrūtinātu noteci), gan īpašais aizsardzības režīms, kas Nacionālajam parkam noteikts jau kopš 1921.gada, un citi faktori (arī ĪADT zemju īpašnieku ieinteresētība esošo dabas un kultūrvides vērtību saglabāšanā).

Īss Paredzētās darbības raksturojums:

1. Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguves vietas paplašināšana ar turpmāku smilts un smilts – grants ieguvi nekustamajā īpašumā „Jaunkalni”. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Darbības vietu un tās apkaimi raksturo šādi apstākļi:
  - 1.1. Paredzētās darbības gaitā esošo karjeru gandrīz izstrādātajā atradnē „Jaunkalni” (~4,9 ha) plānots paplašināt R-ZR virzienā, ieguvi ~6,13 ha platībā veicot arī atradnē „Jaunkalni II”.
  - 1.2. No ģeoloģiskā aspekta derīgo izrakteņu atradnes „Jaunkalni” un „Jaunkalni II” (turpmāk arī Atradnes) ir vienots objekts – erozijas grava jeb apraktā ieļeja, kas aizpildīta ar augšējā pleistocēna glaciofluviālajiem nogulumiem (smilts, grants, oli un laukakmeņi), kas veido Atradnēs esošos derīgos izrakteņus.
  - 1.3. Derīgo izrakteņu ieguvi atradnē „Jaunkalni” ierosinātāja veic jau kopš 2005.gada un tās teritorijā ir arī ieguves un minerālo materiālu pārstrādes ražotne. Saskaņā ar Ziņojumu esošais karjers atradnē „Jaunkalni” ir gandrīz jau izstrādāts un šobrīd tā teritorija tiek izmantota galvenokārt gatavās produkcijas uzglabāšanai. Paredzētās darbības gaitā esošo karjeru atradnē „Jaunkalni” paredzēts izmantot kā ražošanas teritoriju, kurā tiks uzglabāta sagatavotā produkcija (dažādu frakciju būvmateriālu izejvielas).
  - 1.4. Teritorijas, kurā paredzēts iegūt derīgos izrakteņu, reljefs ir vāji vilņots ar kritumu Z jeb Nacionālā parka virzienā. Zemes virsmas absolūtais augstums atradnē un tai pieguļošajā teritorijā ir no 64 – 66 m vjl. Esošajā karjerā (atradne „Jaunkalni”) derīgo izrakteņu ieguve veikta līdz ~54 m vjl.
  - 1.5. Atbilstoši VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas meteoroloģijas aģentūra” 2009.gadā izsniegtajai derīgo izrakteņu atradnes pasei, atradnes „Jankalni II” platība ir 6,135 ha. A kategorijas smilts - grants krājumi teritorijā ir 723,9 tūkst. m³ (to skaitā 110,4 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa), derīgā slāņa vidējais biezums – 11,8 m, maksimālais – 26,5 m. Savukārt A kategorijas smilts krājumi atradnē ir 61,4 tūkst. m³, derīgā slāņa vidējais biezums – 1 m, maksimālais – 4,8 m. Saskaņā ar 2009.gadā izsniegtu derīgo izrakteņu ieguves limitu atradnei „Jaunkalni II” - A kategorijas smilts – grants derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms ir 613,5 tūkst. m³ (atbilst derīgā materiāla apjomam, kas iegūl virs pazemes ūdens līmeņa), bet A kategorijas smilts ieguves limita apjoms – 61,4 tūkst. m³. Derīgo materiālu pārsedz 1,2 – 5,8 m biezus segkārtas slānis, kopējais tā apjoms ir ~160 tūkst. m³.
  - 1.6. Derīgā slāņa kopējais biezums ir vidēji ~11 – 12 m, bet maksimāli – 26,5 m. Gruntsūdens Darbības vietā iegūl līdz pat 23 m no zemes virsmas.
  - 1.7. Novērtēts, ka Atradnēs esošie derīgie izrakteņi satur ievērojamu daudzumu putekļaino un māla daļiņu. Frakcijas, kas <0,05 mm saturs smiltī sasniedz 35%, smilts – grants materiālā – 30 %. Tādēļ dabiskā stāvoklī derīgie izrakteņi pamatā ir derīgi tikai vienkāršu būvdarbu veikšanai, piemēram, būvlaukumu planēšanai. Iegūtā materiāla kvalitātes paaugstināšanai nepieciešama putekļu un māla daļiņu atdalīšana – sijāšana, un rupjgraudainā materiāla (oļu un laukakmeņu) drupināšana, pēc tam apstrādātais materiāls izmantojams autoceļu būvē un būvniecībā.
  - 1.8. Darbības vieta atrodas ~13 km uz Z-ZA no Dundagas un ~2,5 km uz Z no Viļales ciema (Cirstes). Nekustamais īpašums „Jaunkalni” Z un ZA robežojas ar Nacionālo parku, bet A un DA ar Dabas liegumu. Atradne „Jaunkalni”, kurā ieguve veikta līdz šim, atrodas ~150m uz R no Nacionāla parka un tieši pie Dabas lieguma ZR malas, bet to robežas nesakrīt (atrodas dažu metru attālumā). Ar Paredzēto darbību izstrādei plānotā atradne „Jaunkalni II” atrodas 100 – 350 m attālumā no Nacionālā parka DA robežas un Šlīteres Zilo kalnu nogāzes, kā arī ~300m no Dabas lieguma R malas.

- 1.9. Tuvākās dzīvojamās mājas „*Andžaki*” un „*Pētermači*” atrodas ~250m uz D un DR no esošā karjera (atradnē „*Jaunkalni*”), bet, uzsākot Paredzēto darbību, tās atradīsies ~400m un ~250m attālumā no tuvākās ieguves vietas. Esošajam karjeram un Darbības vietai vistuvākā dzīvojamā māja ir „*Jaunkalni*” („*Kalni*”), kas atrodas ~200 m uz D no Darbības vietas. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju tā šobrīd ir neapdzīvota.
- 1.10. Darbības vietai tuvākie autoceļi ir vietējās nozīmes autoceļš V1381 (Mazirbe – Vīdale - Kalķi) ~450 m uz D no atradnes „*Jaunkalni II*” un zemes ceļš, kas no autoceļa V1381 uz A virzās gar „*Andžaku*” mājām un gar esošā karjera A malu uz viensētu „*Riepaldi*” Nacionālā parka teritorijā. Minētais zemes ceļš atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai faktiski virzās pa Milzgrāvja gravu un robežojas ar ĪADT teritorijām vai daļēji atrodas tajās. Šobrīd minētais ceļš tiek izmantots kā piebraucamais ceļš esošajam karjeram.
- 1.11. Visu atradnes „*Jaunkalni II*” teritoriju DR – ZA virzienā šķērso 0,4 kV sprieguma pazemes elektriskā kabeļa līnija, kas atrodas AS „*Sadales tīkli*” valdījumā. Darbības vieta atrodas arī pagājušā gadsimta 70 gados ierīkotā meliorācijas objekta „*Vīdale*” (šifrs 29867) teritorijā.
2. Vērtējot Paredzētās darbības alternatīvas, kā vienīgā pieņemamā un iespējamā alternatīva Ziņojumā vērtēta „*nulles*” alternatīva vai atteikšanās no Paredzētās darbības. Protī, situācija, kad esošais karjers atradnē „*Jaunkalni*” netiek paplašināts un derīgo izrakteņu ieguve beidzas līdz ar atradnes pilnīgu izstrādi līdz gruntsūdens līmenim. Norādīts uz situāciju Ziemeļkurzemē, kura kopumā nav bagāta ar smilts un sevišķi smilts – grants materiāla atradnēm, kurās iegūtais materiāls izmantojams ceļu būvē, tajā skaitā ceļu būvei un rekonstrukcijai reģionā. Tādēļ „*nulles*” alternatīva no ekonomiskā aspekta tiek vērtēta kā neizdevīga, ņemot vērā iegūtā materiāla pieprasījumu reģionā. Papildus vērtēti tehniskie risinājumi ietekmes mazināšanai.
3. Atradni „*Jaunkalni II*” paredzēts izstrādāt ar atklāto paņēmienu (karjers), veidojot kāples. Vispirms atradni paredzēts izstrādāt līdz vienam līmenim (piemēram, 10 m dziļumam), tad veidot otru kāpli līdz pieļaujamajam dziļumam (16 – 17 m). Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt līdz gruntsūdens līmenim un tā pazemināšana nav paredzēta.
4. Derīgo izrakteņu ieguvei paredzēts izmantot ekskavatoru, bet iegūtā materiāla pārstrādei - mobilo drupināšanas – sijāšanas iekārtu uz kāpurķēdēm. Iegūto smilts – grants materiālu ar ekskavatoru paredzēts iekraut žokļu tipa drupinātāja (atkarībā no materiāla raupjuma pakāpes tā jauda 60 – 80 t/h) uzkrāšanas bunkurā un sadrupināt, bet pēc tam pa lento (garums ~12 m) transportēt uz sijāšanas jeb šķirošanas iekārtu (jauda 160 t/h). Pēc sijāšanas iegūtā materiāla smalko frakciju (0 – 15 mm) ar frontālo iekrāvēju paredzēts pārvietot uz atsevišķām krautnēm, bet lielākas frakcijas materiālu pa lento paredzēts transportēt uz rotora tipa drupinātāju (jauda 60 – 80 t/h), bet drupināšanas materiālu sijāt. Atsijātais saražoto šķembu maisījums 0 – 45 mm vai 0 – 32 mm (atkarībā no pieprasījuma tiks uzstādīts atbilstošs siets) ar frontālo iekrāvēju tiktu sastumts krautnēs atsevišķos karjera teritorijas iecirkņos. Savukārt frakciju, kas >45 mm pa atgriezeniskā tipa lento paredzēts atkārtoti nogādāt uz rotora tipa drupinātāju. Paredzēts, ka frontālie iekrāvēji būs aprīkoti ar svariem un pirms saražoto šķembu maisījuma transportēšanas uz krautnēm to paredzēts nosvērt (tonnās).
5. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt katru gadu no marta līdz novembrim. Galveno darbu apjomu – derīgo izrakteņu ieguvi un pārstrādi, paredzēts veikt no maija līdz oktobrim katru darba dienu no 8:00 – 19:00, bet izņēmuma kārtā arī sestdienās. No marta līdz maijam un novembrī darbus paredzēts veikt darba dienās no 8:00 – 17:00. Savukārt no decembra līdz februārim ieguves darbi nav plānoti, bet pieprasījuma gadījumā tiks veikta saražotā materiāla piegāde pasūtītājam. Plānotais maksimālais karjera darbības laiks prognozēts 2145 stundas gadā (līdz 195 darba dienām pa 11 h dienā).

6. Kopumā Paredzētās darbības gaitā paredzēts iegūt līdz $60\ 000\ m^3$ gadā jeb ~105 tūkt. tonnu derīgo izrakteņu gadā. Tomēr analizējot esošo situāciju, Ziņojumā prognozēts, ka visticamāk ieguves apjoms nepārsniegs $50\ 000\ m^3$ gadā jeb 87,5 tūkst. tonnu. Salīdzinoši līdz šim maksimālais derīgo izrakteņu ieguves apjoms esošajā karjerā „Jaunkalni” 2008.gadā bijis $95\ 000\ m^3$.
7. Uzsākot Paredzēto darbību atradnē „Jaunkalni II”, tiks veikta teritorijas sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei. Visā atradnes platībā (~6,1 ha) tiks noņemta augsnes virskārtā visā tās biezumā (vidēji - 0,1 m, bet maksimāli – 0,2 m). Noņemtā augsnes virskārtā būs ~6,1 tūkst. m^3 un to paredzēts uzglabāt atsevišķās krautnēs līdz karjera izstrādes beigām un izmantot teritorijas rekultivācijā. Pēc tam no ieguves laukuma ar ekskavatoru pakāpeniski, vairāku gadu laikā, paredzēts noņemt segkārtu, kuru veido morēnas smilšmāls un/vai mālsmilts, un ar smago autotransportu pārvietot uz krautnēm nekustamā īpašuma Z-ZA daļā, kas daļēji jau ir izveidotas no esošajā karjerā noņemtās segkārtas. Pirmajā izstrādes gadā paredzēts atsegtais 1 – 2 ha, bet turpmāk atkarībā no karjera izstrādes gaitas un ieguves materiāla pieprasījuma tirgū.
8. Saskaņā ar Ziņojumā sniegtu vērtējumu Paredzētā darbība no infrastruktūras aspekta ir samērā vienkārša un neprasa lielus energoresursus vai speciālu būvju un objektu izveidi. Paredzētās darbības gaitā nepieciešamā elektroenerģija tiks nodrošināta no pieslēguma nekustamajā īpašuma „Jaunkalni”, no kura Ierosinātājai elektroenerģija (ar 220 V spriegumu) tiek piegādāta jau kopš 2005.gada. Plānotā karjera izveides un ekspluatācijas procesā ūdens izmantošana nav nepieciešama. Dīzeļdegvielu karjera tehnikai paredzēts piegādāt ar Izstrādātājas nodrošinātu degvielas vedēja automašīnu, tādēļ īpaši laukumi degvielas uzpildes tehnikai nav nepieciešami.
9. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, paredzēts izveidot jaunu piebraucamo ceļu – jau esošā piebraucamā ceļa turpinājumu. Jauna piebraucamā ceļa izbūvi paredzēts veikt paralēli teritorijas sagatavošanas darbiem, to novirzot pēc iespējas tālāk no IADT, lai mazinātu smagā autotransporta iespējamo negatīvo ietekmi uz tām. Jauno piebraucamo ceļu paredzēts izveidot uz D no atradnes „Jaunkalni II” (nekustamā īpašuma „Jaunkalni” centrālajā daļā), tā platumā plānots 3 m, bet maksimālais pieļaujamais kritums – 8 %. Jaunā piebraucamā ceļa savienojums ar esošo piebraucamā ceļu (kas tālāk savienojas ar vietējās nozīmes autoceļu V1381 (Mazirbe - Vīdale - Kolka)), paredzēts viensētas „Jaunkalni” tuvumā, kas saskaņā ar Ziņojumā sniegtu informāciju šobrīd nav apdzīvota. Ziņojumā norādīts, ka iebrauks ceļš plānotajā vietā jau daļēji pastāv.
10. Derīgo izrakteņu transportēšana no Darbības vietas, nemot vērā tās novietojumu, iespējama dažādos virzienos, izmantojot vairākus Atradnēm tuvumā esošos autoceļus. Tuvākais no tiem atrodas uz D no Atradnēm un ir vietējās nozīmes autoceļš V1381 (Mazirbe - Vīdale - Kolka), kas Vīdales ciemā ir klāts ar cieto (asfalta) segumu. Vīdales ciemā autotransports DR novirzās no iepriekšminētā autoceļa uz vietējās nozīmes autoceļu V1307 (Veltpils – Dundaga - Melnsils), kas virzienā uz Dundagu ir klāts ar asfaltu, bet virzienā uz Melnsilu – ar grants segumu. Saskaņā ar Ziņojumā sniegtu informāciju derīgo izrakteņu transportēšana iespējama arī Ugāles, Talsu un Kolkas virzienā, tādēļ piebraukšanas iespēja Atradnēm un derīgā materiāla izvešanas maršrutu iespējamība vērtēta kā tuva optimālai.
11. Karjerā ikdienā paredzēts nodarbināt 3 darbiniekus, kuru vajadzībām, kā arī karjera biroja izveidei, paredzēts uzstādīt divus pārvietojamus konteinerus. Darbinieku vajadzībām tiks uzstādīta biotualete, bet regulārai sadzīves noteikūdeņu izvešanas nodrošināšanai Ierosinātāja paredzējusi noslēgt līgumu ar specializētu uzņēmumu. Dzeramo ūdeni paredzēts piegādāt fasētā veidā.
12. Sadzīves atkritumu savākšanai (tāpat kā līdz šim esošajā karjerā) paredzēts uzstādīt ~1 m^3 tilpuma konteinerus un to apsaimniekošanu nodrošināt saskaņā ar līgumu ar apsaimniekotāju. Darba procesā radušos bīstamos atkritumus – eļļainas lupatas, degvielas un eļļas filtrus, paredzēts savākt speciālā ~0,3 m^3 tilpuma konteinerā, bet to apsaimniekošanai paredzēts

noslēgt vienošanos ar licencētu uzņēmumu bīstamo atkritumu pārvadāšanai un utilizācijai.

13. Rekultivācijas pasākumus Darbības vietā plānots realizēt divās kārtās. Pirmajā kārtā paredzēts rekultivēt daļu esošā karjera atradnē „Jaunkalni”, kas Paredzētās darbības gaitā tiks izmantota kā ražošanas teritorija sagatavotās produkcijas uzglabāšanai. Pirmajā kārtā paredzēta nogāžu un nogāžu terašu rekultivācija, pieberot tās ar segkārtas materiālu (morēnas smilšmālu un mālsmilti), nogāžu un nogāžu terašu planēšana un nostiprināšana ar augsnsi. Esošā karjera R nogāzi plānots veidot slīpuma attiecībā 1:3 – 1:5, savienojot to ar esošā piebraucamā ceļa uzbērumu; D nogāzi – slīpumā 1:3, bet Z nogāzi – sākot no dīķa, slīpumā 1:6, tad 1:3 un pie savienojuma ar plānotās atradnes „Jaunkalni II” ZA nogāzi – 1:1. Rekultivācijas otro kārtu paredzēts uzsākt pēc atradnes „Jaunkalni II” izstrādes, Atradņu teritorijas rekultivējot vienlaicīgi. Tā kā derīgo izrakteņu ieguve nav paredzēta zem gruntsūdens līmeņa, teritoriju nebūs iespējams rekultivēt par ūdenskrātuvi. Ņemot vērā minēto, viens no iespējamiem karjera rekultivācijas veidiem pēc nogāžu izlīdzināšanas ir teritorijas apmežošana.
14. Saskaņā ar Dundagas novada teritorijas plānojumu Atradnes atrodas teritorijā, kas atbilst rūpnieciskās apbūves teritorijai (R2), kuras galvenā atļautā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve, inženiertehniskā infrastruktūra, energoapgādes uzņēmumu apbūve un ūdenssaimnieciskā izmantošana. Atradnēm pieguļošām teritorijām noteikts lauksaimniecības teritorijas (L) statuss un arī šajās teritorijās viens no papildizmantošanas veidiem ir derīgo izrakteņu ieguve.

Visu Paredzētās darbības iespējamo risinājumu ietekmju novērtējums uz Natura 2000 teritoriju – Slīteres nacionālo parku un Dabas liegumu „Kaļķupes ieleja”, to ekoloģiskajām funkcijām un integratīti

1. Paredzētās darbības iespējamā ietekme:

- 1.1. ĪADT likuma 43.panta (4)daļa noteic, ka paredzētajai darbībai, kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), veic ietekmes uz vidi novērtējumu, bet 43.panta (5)daļa noteic, ka paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) ekoloģiskās funkcijas, integratīti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 1.2. Darbības vieta robežojas ar ĪADT - Nacionālo parku un Dabas liegumu, kuri ir iekļauti Natura 2000 teritoriju tīklā. Konkrēto Natura 2000 teritoriju aizsardzības mērķi ir saistīti ar Ziemeļkurzemes piekrastei raksturīgo dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, tajā skaitā to izveides mērķis ir aizsargāt Šlīteres Zilo kalnu krauju (Baltijas jūras Baltijas ledus ezera stadijas senkrastu), kas atrodas 100 – 350 m attālumā no izstrādei paredzētās platības. Šlīteres Zilo kalnu krauja ir unikāla geomorfoloģisko struktūru, kas nosaka arī īpašas mežu ekosistēmas pastāvēšanu un īpaši aizsargājamu sugu un biotopu pastāvēšanu, kā arī augu un dzīvnieku sugu daudzveidību. Šīs kraujas tuvumā - atradnē „Jaunkalni” jau kopš 2005.gada tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve.
- 1.3. Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka Šlīteres Zilo kalnu krauja ir jutīga un viegli ietekmējama teritorija gan no reljefa, gan īpaši aizsargājamo sugu un biotopu viedokļa, īstenojot Paredzēto darbību ir svarīgi meklēt saprātīgu līdzsvaru starp dabas aizsardzību un saimniecisko darbību, lai gadījumā, ja Paredzētā darbība tiek veikta, tā neradītu negatīvu ietekmi uz pieguļošajām ĪADT teritorijām un nepasliktinātu tajās esošo dabas vērtību esošo stāvokli un kvalitāti, kā arī nebūtu pretrunā ar dabas aizsardzības un ĪADT izveides mērķiem. Ir svarīgi, lai arī pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas un karjera rekultivācijas Darbības vieta ilgtermiņā turpinātu veidot ar blakus esošajām teritorijām vienotu ainavu kompleksu. Protī, nav pieļaujams, ka Paredzētās darbība negatīvi ietekmē

ĪADT, apdraud to aizsardzības mērķus, nelabvēlīgi ietekmē to ekoloģiskās funkcijas vai integritāti.

- 1.4. Derīgo izrakteņu ieguve ir saistīta ar dabiskās ainavas izmaiņām, esošās veģetācijas un reljefa iznīcināšanu/pārveidošanu. Konkrētajā gadījumā būtiskākās nelabvēlīgās ietekmes ar Paredzēto darbību (kas varētu būt saistāmas ar potenciālām izmaiņām arī ĪADT biotopu kvalitātē) ir materiāla ieskalošanās pa Šlīteres Zilo kalnu krauju un Milzgrāvja gravu, arī nobiru veidošanās, kā rezultātā būtu iespējamas zemsedzes struktūras, kā arī biotopus raksturojošo augu sugu sastāva izmaiņas. Nepārdomātas Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā varētu pastāvēt risks ĪADT esošo īpaši aizsargājamo biotopu, sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo sugu izplatības fragmentācijai. Tāpat ar Paredzētās darbības īstenošanu (īpaši segkārtas krautņu izvietojumu un derīgā materiāla transportēšanas ceļa izveidi, transportēšanu kā tādu) sagaidāmas izmaiņas, kas pie noteiktiem apstākļiem varētu atstāt negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamo biotopu un sugu dzīvotņu kvalitāti (tiem raksturīgajās struktūrās un funkcijās). Nemot vērā iepriekš minēto un vadoties no izvērtēšanas un piesardzības principa, Paredzētās darbības ietekme jānovērtē un tai (ja tā pieļaujama) jānoteic tādi īstenošanas nosacījumi, tajā skaitā attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguves vietu un segkārtas krautņu veidošanu, attālumiem līdz ĪADT, derīgā materiāla izvešanas risinājumiem u.c., kas var kliedēt pamatotas šaubas par būtisku ietekmi un var nodrošināt ĪADT un derīgo izrakteņu ieguves līdzāspastāvēšanu.
  - 1.5. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības radītā gaisa piesārņojuma un trokšņa līmeņa palielināšanās prognoze, tajā skaitā no kravas autotransporta. Ziņojumā ietverts ģeoloģisko, hidrogeoloģisko un hidroloģisko apstākļu izmaiņu novērtējums un izsvērtas mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstības prognozes. Ziņojumā vērtēta arī augsnes struktūras un mitruma izmaiņu iespējamība, iespējamās ietekmes uz mežu un purvu mitruma režīmu Atradnēm pieguļošajā teritorijā, kā arī ietekmes uz ainavu daudzveidību un tās elementiem. Šādā griezumā, izvērtējot Paredzēto darbību un tās ietekmi uz Nacionālo parku un Dabas liegumu, ir identificētas potenciāli nelabvēlīgās ietekmes (kas varētu radīt neatgriezeniskas izmaiņas Darbības vietai piegulošo ĪADT teritorijā esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu dzīvotņu kvalitātē, zemsedzes un tās struktūras izmaiņas, sugu sastāva, izmaiņas. Protī, šādas negatīvas ietekmes var izraisīt smilšainā un mālainā materiāla ieskalošanās ĪADT pa Šlīteres Zilo kalnu nogāzi no tās tuvumā izvietotajām segkārtas krautnēm; materiāla ieskalošanās Milzgrāvī spēcīgu nokrišņu vai intensīvas kušanas gadījumā no esošā karjera piebraucamā ceļa; kā arī nezāļu un adventīvo augu sugu izplatīšanās ĪADT virzienā. Natura 2000 novērtējuma ietvaros, tostarp iesaistot atbildīgās vides un dabas aizsardzības institūcijas, vērtēta šādu ietekmju iespējamība un piemeklēti risinājumi tās novēšanai.
2. **Informācija par iespējami ietekmējamām dabas vērtībām (tostarp īpaši aizsargājamā biotopa vai sugars dzīvotnes platība, īpaši aizsargājamās sugars populācija blīvums) un plānotie Paredzētās darbības risinājumi:**
    - 2.1. Darbības vietas un tai pieguļošās teritorijas apsekošanu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz ĪADT novērtējumu dažādos laikos veikuši vairāki sertificēti sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperti (turpmāk Eksperts/-e vai Eksperti).
    - 2.2. Atbilstoši Ekspertu veiktajam novērtējumam:
      - 2.2.1. Esošajā karjerā „Jaunkalni” dabiskā veģetācija ir pilnībā iznīcināta un senāk skartajās vietās veidojas sekundāras augu sabiedrības, kurās dominē adventīvās un nezāļu tipa sugars. Plānotajā Darbības vietā konstatētas atmatas un kultivēti zālāji bez bioloģiski vērtīgām augu sabiedrībām, izņemot dažus bioloģiski vērtīgo zālāju indikatorsgugas – zemā raudupe (*Scorzonera humilis*) eksemplārus (sastopamība

nenozīmīga). Darbības vietas Z daļā izveidoti uzbērumi, kas pamazām apaug ar nezālēm.

- 2.2.2. Darbības vietas apkārtnē, - jau Natura 2000 teritorijās konstatēti tādi Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi kā 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži*, 1.6., 9020* *Veci jaukti platlapju meži* un 2.1., 7220* *Avoti, kuri izgulsnē avotkaļķus* (atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumiem Nr.153 „*Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu*” atbilst prioritāri aizsargājamiem biotopiem), kā arī 8.17., 8220 *Smilšakmens atsegumi*. Biotopa 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži kvalitāte* novērtēta kā augsta, arī biotopa 1.6., 9020* *Veci jaukti platlapju meži kvalitāte* atbilst visām tā noteikšanas prasībām un ir pieskaitāma pie šī biotopa tipiskā varianta (9020*_1).
- 2.2.3. Kopumā Šlīteres Zilo kalnu kraujas mežu ekosistēmu attīstība tiek vērtēta kā stabila.
- 2.2.4. Viena no Ekspertēm savā atzinumā norādījusi, ka uz akmeņiem upītē (kas tek pa Nacionālā parka un Dabas lieguma robežu) un tās gultnē konstatētas retas sūnaugu sugas, kurām Šlīteres Zilo kalnu krauja ir vienīgā izplatības teritorija Latvijā – Korda porenīte (*Porella cordeana*) un lapsastu krūmīte (*Thamnobryum alopecurum*). Minētās sugas ir iekļautas Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu*” 1.pielikumā (Īpaši aizsargājamo sugu saraksts) un ir Latvijas Sarkanās grāmatas I kategorijas sugas. Eksperte Darbības vietai pieguļošajās ĪADT konstatējusi arī citas retas un īpaši aizsargājamas sūnu sugas (Ziņojuma 7.pielikums, 3.tabula) un 8 īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas (Ziņojuma 7.pielikums, 2.tabula).
- 2.2.5. Atbilstoši Ekspertu novērtējumam, apsekojot Darbības vietu un tai pieguļošo teritoriju, gan 2008., gan 2014.gadā, novērota neliela ietekme no esošā karjera teritorijas – smilts un grants frakcijas ieskalošanās pa nogāzi no karjerā izveidotajiem uzbērumi, kurai turpinoties (tiešā veidā nelielā mērā) var rasties nepiemēroti augšanas apstākļi un tikt ietekmētas Darbības vietai pieguļošajās ĪADT esošās īpaši aizsargājamās sugas un biotopi. Viena no Ekspertēm norādījusi, ka pēdējo gadu laikā Šlīteres Zilo kalnu kraujā novērota pastiprināta jaunu gravu veidošanās un esošo gravu pagarināšanās un sazarošanās tieši Dundagas pacēluma virzienā, sevišķi vietās, kur kraujas augšmalā nav izplatītas mežu teritorijas.
- 2.3. Balstoties uz konstatēto, Ziņojumā pamatots, ka Paredzētās darbības ietekme uz Natura 2000 teritorijās esošajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem vērtējama galvenokārt tikai biotopa 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* kontekstā, jo tas ir vienīgais biotops, kas atrodas Nacionālajā parkā plānotās ieguves vietas tuvumā un arī tā izplatība saistīta ar specifiskiem tuvumā esošiem ģeoloģiskiem un reljefa apstākļiem (nogāzi, ko veido Šlīteres Zilo kalnu krauja, kuras augšmala ir arī nekustamā īpašuma „*Jaunkalni*” robeža). Saistībā ar minēto jāatzīmē, ka īpaši aizsargājamie biotopi, tajā skaitā 7220**Avoti, kuri izgulsnē avotkaļķus* ir konstatēti arī Dabas liegumā uz A no plānotās ieguves vietām un līdzšinējo ieguves teritoriju salīdzinošā tuvumā, tomēr ar Paredzēto darbību ieguves platības ir plānots paplašināt pretējā virzienā.
- 2.4. Ziņojumā sniegta informācija, ka biotops 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* Latvijā aizņem ne vairāk kā 65 km^2 (6500 ha) jeb 0,1% no valsts teritorijas. Analizējot Dabas lieguma dabas aizsardzības plānā iekļauto un Dabas lieguma Natura 2000 teritorijas standarta datu formās iekļauto informāciju, Birojs secina, ka biotops 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* Dabas liegumā aizņem 538 ha jeb 45 % no teritorijas (atbilstoši dabas

aizsardzības plāna informācijai) vai ~506 ha jeb ~45 % (atbilstoši Natura 2000 standarta datu formas informācijai). Savukārt Nacionālajā parkā šis biotops aizņem ~138 ha jeb ~0,84 % no teritorijas (atbilstoši Natura 2000 standarta datu formas informācijai).

- 2.5. Biotops 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* Latvijas mērogā ir dabas vērtība gan no ainaviskā, gan vides un dabas aizsardzības viedokļa. Ziņojumā vērtēts, ka zināma ietekme uz minēto biotopu ir iespējama, tomēr tās ietekmes līmenis nevar būt augsts, jo Plānotā darbība ne ar ko principiāli neatšķirsies no lerosinātājas līdzšinējās darbības atradnē „*Jaunkalni*”. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības (derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes) apjomī, salīdzinot ar līdzšinējiem, samazināsies par gandrīz 1,5 reizēm un, īstenojot Paredzēto darbību, netiks veiktas tādas hidrogeoloģiskā režīma izmaiņas, kas varētu skart ĪADT (derīgo izrakteņu ieguve notiks līdz gruntsūdens horizontam, neatsedzot to). Novērtēts, ka valdošo vēju virziens ir orientēts no ĪADT puses, tādēļ tas nav labvēlīgs putekļu un citu gaisu piesārņojošo vielu izplatībai ĪADT virzienā. Savukārt Šlīteres Zilokalnu kraujas nogāze un Milzgrāvja grava (robežojas ar nekustamo īpašumu „*Jaunkalni*” un ir biotopa 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* izplatības teritorija) ir pilnībā apaugusi ar mežu, tādēļ tā ir mazāk pakļauta jaunu gravu veidošanās riskam.
- 2.6. Atbilstoši ornitoloģijas Ekspertu 2008. un 2014.gadā un bezmugurkaulnieku Eksperta 2008.gadā veiktajiem novērtējumiem, paplašinot derīgo izrakteņu ieguves vietu plānotajā apjomā (~6,1 ha) un derīgo izrakteņu ieguves gaitā neizmainot hidroloģisko un hidrogeoloģisko režīmu, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība atstās būtisku ietekmi uz Darbības vietai pieguļošajās ĪADT esošo ornitofaunu vai īpaši aizsargājamām bezmugurkaulnieku sugām.
- 2.7. Paredzētās darbības un ar to saistīto risinājumu iespējamās negatīvās ietekmes uz pieguļošo ĪADT novēršanai Eksperti savos novērtējumos snieguši rekomendācijas par potenciālo nelabvēlīgo ietekmju mazināšanas pasākumiem, kas galvenokārt saistīti ar derīgo izrakteņu neveikšanu Darbības vietas un Šlīteres Zilo kalnu kraujas robežzonas tiešā tuvumā un buferzonas izveidi vismaz 20 m attālumā no Šlīteres Zilo klanu nogāzes. Plašāk Paredzētās darbības plānotie risinājumi, tostarp ietekmes novēršanai un mazināšanai raksturoti tālākajās šī Biroja atzinuma nodalās.

3. Ar Paredzētās darbības ietekmi saistītie apstākļi un plānotie Paredzētās darbības risinājumi:

- 3.1. Atradņu teritorijas atrodas nekustamā īpašumā „*Jaunkalni*” centrālajā daļā un ir izvietotas ZR – DA virzienā, aizņemot daļu no īpašuma. Atradnes izvietotas Ziemeļkursas augstienes Z, Dundagas pacēlumā, netālu (~100 – 300 m) no Šlīteres Zilajiem kalniem, kas Dundagas pacēlumu atdala no Piejūras Zemienes Irves līdzenuma. Atradnē „*Jaunkalni II*” plānotā karjera teritorijas virsmas reljefs ir vāji vilņots ar kritumu Z (Šlīteres Zilo kalnu) virzienā.
- 3.2. Darbības vietas hidroloģisko režīmu nosaka Šlīteres Zilo kalnu tuvums, kas ietekmē gan virszemes ūdeņus, gan gruntsūdens horizonta līmeņus. Tā atrodas savdabīgā tranzīta zonā, caur kuru gan virszemes ūdeņi, gan gruntsūdeņi (pa Šlīteres Zilo kalnu nogāzi un Milzgrāvja gravu) noplūst Irves līdzenumā, barojot tajā esošās ūdensteces un daļēji nosakot arī ĪADT augu un dzīvnieku valsti. Gruntsūdens plūsma galvenokārt orientēta ZA virzienā. Darbības vieta no hidroloģiskā viedokļa atrodas uz lokāla rakstura ūdensšķirtnes un lielākā daļa no virszemes ūdeņiem nolūst uz Milzgrāvi, virszemes ūdens baseins ir neliels – 0,5 km².
- 3.3. Ziņojumā norādīts, ka vietās, kur ielejveida iegrauzumi ir aizpildīti ar rupjgraudainajiem glaciofluviālajiem nogulumiem un atsedzas Šlīteres Zilo kalnu nogāzē, notiek gruntsūdeņu atslodze, parasti nelielu lejupkāpošu avotu un strautiņu veidā, kuriem ir

ievērojama loma paaugstināta mitruma saglabāšanā nogāzē, kā arī augsnes bagātināšanā un specifisku augšanas apstākļu radīšanā (var veidoties nelielas holocēna saldūdens kaļķiežu iegulgas). Tā rezultātā veidojas labvēlīgi apstākļi arī aizsargājamo biotopu 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* un 2.1., 7220* *Avoti, kuri izgulsnē avotkalķus* pastāvēšanai ĪADT. Viena no šādām ūdeņu atslodzes vietām atrodas arī esošā karjera piebraucamā ceļa tuvumā, kas virzās pa Milzgrāvja gravu, un ieplūst Milzgrāvī. Atbilstoši dabas datu bāzē „Ozols” atspoguļotajai informācijai, Dabas lieguma teritorijā uz A no līdzšinējās ieguves vietām un minētā piebraucamā ceļa ir konstatēts šis īpaši aizsargājamais biotops 2.1., 7220* *Avoti, kuri izgulsnē avotkalķus* (avoti ir ļoti jūtīga teritorija pret jebkādām izmaiņām). Tomēr Paredzēto darbību nav plānots veikt šīs teritorijas tuvumā, - līdzšinējās ieguves platības ir paredzēts paplašināt uz pretējo pusī.

- 3.4. Pateicoties labiem drenāžas apstākļiem Dundagas pacēluma Z malā, gruntsūdens horizonts iegūļ ievērojamā dziļumā. Saskaņā ar ģeoloģiskās izpētes datiem atradnē „Jaunkalni II” gruntsūdens līmenis urbamos vai nu nav fiksēts vispār vai fiksēts 17 – 23 m dziļumā no zemes virsmas jeb 42 – 49 m v.lj. No derīgo izrakteņu ieguves viedokļa šī teritorija ir īpaši piemērota, jo derīgais slānis ir ievērojamā biezumā un tā ieguvei (līdz gruntsūdens līmenim) nav nepieciešams veikt gruntsūdens ūdens līmeņa izmaiņas (ūdens līmeņa pazemināšanu). Šāds risinājums ievērojami samazina ieguves procesa ietekmes uz vidi, tajā skaitā Natura 2000. Nemot vērā to, ka plānotā ieguves teritoriju paplašināšana nav saistīta ar šāda mēroga iejaukšanos apkārtnes hidroloģiskajā un hidrogeoloģiskajā sistēmā, nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības radītās ietekmes varētu būt tik plašas, ka tās varētu atstāt negatīvu iespaidu uz Natura 2000 teritorijām un tajās esošajam īpaši aizsargājamajām sugām un biotopiem. Ietekmes varētu būt vienīgi lokālas, - karjera izstrāde sekmē nokrišņu un kušanas ūdeņu straujāku noplūšanu no zemes virsmas/augsnes virskārtas ap to, tomēr šādu ietekmju skartā teritorija nav plaša un tās iespāids vērstīs reljefa pazeminājuma (karjera) virzienā.
- 3.5. Karjera izstrāde viennozīmīgi saistāma ar zemsedzes izmaiņām tieši izstrādei pakļautajā teritorijā un tās tiešā tuvumā, tomēr saskaņā ar veikto novērtējumu šādas ietekmes neizpauðīsies ārpus Darbības vietas teritorijas. Ziņojumā ir identificēti arī apstākļi, pie kādiem zemsedzes izmaiņas varētu izpausties ārpus Darbības vietas. Protī, šāda nelabvēlīga situācija varētu veidoties, ja segkārtu krautnes tiktu izvietotas pārāk tuvu Šlīteres Zilo kalnu kraujai vai arī to nogāzes izveidotas pārāk augstas un stāvas. Minētajā situācijā intensīvu nokrišņu vai sniega kušanas gadījumā būtu iespējama smilšaino un mālaino daļīnu ieskalošana pa Šlīteres Zilo kalnu nogāzi ĪADT, veidojot mūsdienu deluviālos (vai proluviāli - deluvialos) nogulumus. Šādā veidā tiktu ietekmēti dabiskās augu segas pastāvēšanas apstākļi vai pat tā pilnīgi iznīcināta. Radušās izmaiņas augu segā savukārt varētu novest pie neatgriezeniskām zemsedzes, tajā skaitā īpaši aizsargājamo augu un bezmugurkaulnieku sugu izplatības u.c. izmaiņām. Zemsedzes struktūras izmaiņas varētu būt iespējamas arī Dabas liegumā, ja veidotos noskalojumi vai nobiras no esošā karjera piebraucamā zemes ceļa, kas virzās pa Milzgrāvja gravu. Šāda ietekme ir iepriekš novērota arī dabā (līdzšinējās darbības ietekme).
- 3.6. Lai novērstu un mazinātu Paredzētās darbības ietekmi uz zemsedzes struktūras un sugu sastāva izmaiņām un nepieļautu zemes virskārtas pastiprinātu eroziju (ietekmējot ĪADT un tajās esošās dabas vērtības), paredzēts īstenot vairākus inženiertehniskos pasākumus. Kā galvenie no tiem minami sekojošie – derīgo izrakteņu ieguvi nav paredzēts veikt tuvāk kā vismaz 100 m no Darbības vietas un Šlīteres Zilo kalnu nogāzes, paredzēts ievērot vismaz 20 m buferzonu starp segkārtas krautņu izveides vietu un ĪADT stāvajām nogāzēm, derīgā materiāla transportam paredzēts izveidot jaunu pieraucamo ceļu.

4. Ietekmju novērtējums uz Nacionālo parku un Dabas liegumu, to ekoloģiskajām funkcijām un integratīti:

- 4.1. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbība ir esošās darbības – derīgo izrakteņu ieguves atradnē „*Jaunkalni*” turpinājums, kas tajā uzsākta 2005.gadā, turklāt ieguves apjomu ziņā derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt par ~1,5 reizēm mazākā apmērā. Arī apstākļi, īpaši gruntsūdens līmeņa atrašanās ievērojamā dziļumā, kā rezultātā derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt virs gruntsūdens līmeņa un bez tā pazemināšanas, nosaka, ka Paredzētās darbības ietekme būs tikai lokāla, koncentrēta ap esošā un plānotā karjera teritoriju, kuru paredzēts ierīkot vismaz 100 – 300 m attālumā no robežas ar Nacionālo parku. Netiek prognozēts, ka Paredzētās darbības ietekme būtiski atšķirsies no līdzšinējās ietekmes, bet vairākos aspektos tā būs arī mazāka.
- 4.2. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka atbilstoši Natura 2000 vērtējuma rezultātam (kurā iekļauti arī Ekspertu izstrādātie risinājumi un institūciju rekomendācijas ietekmju uz īpaši aizsargājamajām Natura 2000 teritorijām mazināšanai), - pie nosacījuma, ja šādi risinājumi tiek īstenoti, - nav identificēts risks ĪADT īpaši aizsargājamo biotopu vai sugu dzīvotņu fragmentācijai. Nav sagaidāma traucējumu ietekme, īpaši saistībā ar hidroloģiskā un hidrogeoloģiskā režīma izmaiņām, Šlīteres Zilo kalnu kraujas un Milzgrāvja gravas erozijas riska palielināšanos un smilšainā vai mālainā materiāla ieskalinošanos vai nobiru veidošanos, kas varētu negatīvi ietekmēt un izmainīt īpaši aizsargāmo biotopu vai sugu dzīvotņu kvalitāti (to raksturīgās struktūras un funkcijas), izsaukt izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kurus nosaka konkrēto Natura 2000 teritoriju struktūras un funkcija. No Natura 2000 novērtējuma rezultāta izriet, ka:
- 4.2.1. Īstenojot dažādus piesardzības pasākumus un Paredzētās darbības un ar to saistīto darbību iespējamās ietekmes mazinošus pasākumus (īpaši lai mazinātu nogāžu erozijas attīstības riskus, materiāla noskalinošanos un nobiru vai nogruvumu veidošanos Šlīteres Zilo kalnu un Milzgrāvja gravas nogāzēs), netiks apdraudētas Natura 2000 teritorijās esošās īpaši aizsargājamās sugas un biotopi.
- 4.2.2. Īstenojot Ekspertu rekomendētos Paredzētās darbības ietekmi mazinošos pasākumus, derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītie pasākumi, tajā skaitā gatavās produkcijas transportēšana, neatstās negatīvu ietekmi uz konstatētajiem Latvijas un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamajiem biotopiem 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* un 2.1., 7220* *Avoti*, kuri izgulsnē avotkalķus un īpaši aizsargājamām sugām.
- 4.2.3. Izstrādājot atradni „*Jaunkalni II*”, netiks iznīcināti dabiski un īpaši aizsargājami biotopi, kā arī nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība radīs būtiskas izmaiņas ĪADT biotopu sugu sastāvā.
- 4.2.4. Veicot vismaz atsevišķus no plānotajiem inženiertehniskajiem ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumiem, derīgo izrakteņu ieguve paredzētajā platībā un attālumā no Nacionālā parka robežas, netiks radīts apdraudējums dabas vērtībām ĪADT, netiks nelabvēlīgi ietekmēti to aizsardzības mērķi un uzdevumi.
- 4.2.5. Paredzētā darbība neradīs būtisku ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamajām teritorijām Natura 2000, tajā skaitā Eiropas Savienības prioritārajām sugām un biotopiem. Pamatojoties uz Noteikumu Nr.300 9.punktā minētajiem novērtējuma kritērijiem, konstatēts, ka Paredzētā darbība rezultātā aizsargājamo nogāžu un gravu mežu biotopu, kā arī avotu, kuri izgulsnē avotkalķus fragmentācija nepalielinies un traucējumi īpaši aizsargājamām sugām nav sagaidāmi.

- 4.3. Ziņojumā identificēts papildus risks, kas saistīts ar iespējamu nezāju un adventīvo augu sugu izplatīšanos ĪADT virzienā. Proti - lai gan augāja ieviešanās grunts atbērtnēs vērtējama arī pozitīvi, jo tādā veidā nostiprinās to nogāzes un tiek kavēta materiāla smalkās frakcijas ieskalošanās ĪADT, - Darbības vietas teritorijās, kur saimnieciskā darbība vairs nenotiks, veidosies sekundārā augu sabiedrības ar dominējošām nezāju un adventīvo augu sugām. Rezultātā segkārtas krautnes un karjers var kļūt par nezāju un adventīvo augu izplatīšanās sekundāru avotu, kas var negatīvi ietekmēt ĪADT esošo augu sugu sastāvu. Ziņojumā novērtēts, ka valdošie vēji pārsvarā pūš prom no ĪADT. Šīs ietekmes pārvaldībai un mazināšanai ir izstrādāti risinājumi.
- 4.4. Būtiska ietekme uz ĪADT avāriju vai negadījumu situācijās (piemēram, degvielas nolijumi, atkritumu nokļūšana vidē) netiek prognozēta. Paredzot šādiem apstākļiem atbilstīgus pārvaldības nosacījumus, ietekmes ir kontrolējamas un novēršanas. Novērtēts, ka Darbības vietā esošais zemais gruntsūdens līmenis un negatīvā reljefa forma, kuru veidos izstrādes karjers, veido labvēlīgus apstākļus, lai pat relatīvi lielas avārijas gadījumā vides piesārņojums būtu lokāls un koncentrēts tikai karjera teritorijā, kur negadījumu sekas iespējams lokalizēt un novērst.
- 4.5. Lai gan Natura 2000 vērtējums ir procedūra, kuras mērķis ir novērtēt ietekmi uz dabas vidi, Ziņojumā sniegta arī informācija, ka nav sagaidāmas, ka Paredzētās darbības radītā trokšņa līmeņa izmaiņas un gaisu piesārņojošo vielu emisija varētu radīt normatīvajos aktos cilvēku veselības aizsardzībai noteikto robežvērtību pārsniegums.
- 4.6. Darbības vieta un esoša karjera piebraucamais ceļš robežojas ar ĪADT esošo Šlīteres Zilo kalnu krauja un Milzgrāvja gravu, kā arī tajā esošajiem īpaši aizsargājamais biotopiem 1.9., 9180* *Nogāžu un gravu meži* un 2.1., 7220* *Avoti, kuri izgulsnē avotkalķus*, kas ir īpaši jūtīgas teritorijas. Viens no minētā ģeoloģiskā objekta un īpaši aizsargājamo biotopu negatīvi ietekmējošiem un apdraudošiem faktoriem ir erozija un ar to saistītās reljefa un augāja izmaiņas. Novērtējot Darbības vietas un tai pieguļošajā teritorijā esošās dabas vērtības, Eksperti norādījuši, ka jau no esošā karjera un tam pieguļošās teritorijas notiek grants materiāla un māla daļiņu noskalošanās, kas negatīvi ietekmē ĪADT esošās dabas vērtības. Tādēļ pastāv bažas, ka Paredzētās darbības gaitā šī negatīvā ietekme varētu turpināties. Novērtējuma gaitā Ziņojuma Izstrādātāja ir apzinājusi un novērtējusi galvenās Paredzētās darbības un ar tās īstenošanu saistīto pasākumu ietekmes un paredzējusi veikt dažādus Plānotās darbības ietekmes uz vidi samazinošos inženiertehniskos pasākumus, iekļaujot arī Ekspertu rekomendācijas. Ziņojumā vērtēts, ka īstenojot minētos pasākumus, Plānotās darbības ietekme neatstās būtisku ietekmi uz Natura 2000 teritorijām un tuvāko māju iedzīvotājiem, kam savās atsauksmēs par izstrādātajiem iespējamās ietekmes mazināšanas pasākumiem pievienojas arī Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde (turpmāk VVD Pārvalde) un Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk DAP).
- 4.7. Pamatojoties uz ĪADT likuma 43.pantu, Paredzētās darbības ietekmei nav nepieciešams noteikti kompensējošos pasākumus, jo, saskaņā ar Paredzētās darbības ietekmes novērtēšanas rezultātiem, - ar nosacījumu, ka tiek realizēti ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumi, - nelabvēlīga ietekme uz Natura 2000 teritorijām, to ekoloģiskajām funkcijām un integratīti nav sagaidāma. Nav konstatējams, ka Paredzētā darbības būtu pretrunā ar to izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Kopsavilkums par Paredzētās darbības ietekmi samazinošajiem un kompensējošajiem pasākumiem:

1. Natura 2000 novērtējuma procedūras rezultātā, izvērtējot iespējamās negatīvās ietekmes potenciālos avotus, izstrādāti priekšlikumi dažādiem pasākumiem, kas īstenojami ietekmes uz novēršanai un mazināšanai. Citu starpā:
  - 1.1. Lai novērstu materiāla ieskalošanos no noņemtās derīgo materiālu pārsedzošās segkārtas krautnēm pa Šķīteres Zilo kalnu krauju, Ierosinātāja paredzējusi derīgo izrakteņu ieguvi veikt ne tuvāk kā 100 – 300 m attālumā no Šķīteres Zilo kalnu kraujas un vismaz 20 m platumā izveidot buferzonu starp segkārtas krautnēm un Šķīteres Zilo kalnu nogāzi, kurā tiks saglabāta dabiskā veģetācija – zālajs. Šajā buferzonā netiks veikta saimnieciskā darbība, tajā skaitā pārvietošanās ar autotransportu.
  - 1.2. Lai mazinātu materiāla noskalošanās no segkārtas krautnēm iespējas, tās paredzēt veidot tikai nelielā augstumā, bez stāvām nogāzēm un ar nelielu slīpumu karjera virzienā. Nav izslēgts, ka tiks veidots arī lietus ūdens novadgrāvis apkārt krautnēm ar slīpumu karjera virzienā.
  - 1.3. Lai veidotu barjeru starp Darbības vietu un ĪADT, kas kavētu Paredzētās darbības radītā trokšņa ietekmi un mazinātu Paredzētās darbības radīto putekļu izplatību un ruderālo augu sugu sēklu izplatību, kā arī nostiprinātu augsnēs virskārtu un kavētu zemes virsmas eroziju (līdz ar to arī iespējamo zemes virskārtas vai materiāla no segkārtas krautnēm noskalošanos un noslīdeņu vai nogruvumu un gravu veidošanos Šķīteres Zilo kalnu nogāzē), paredzēta speciālu aizsargstādījumu, iespējams 3 joslās, ierīkošana posmā starp segkārtas krautnēm un Šķīteres Zilo kalnu krauju. Stādījumus ieteikts veidot no apkārtējā teritorijā (Dundagas pacēlumā) biežāk sastopamajām autohtonajām koku sugām, piemēram, izvēloties parasto liepu (*Tilia cordata*), parasto kļavu (*Acer platanoides*), parasto eglī (*Picea abies*) vai parasto apsi (*Populus tremula*) un stādot tās jauktā izkārtojumā (lai pēc iespējas imitētu dabiskos mistrotos mežus Šķīteres Zilo kalnu kraujas augšējā malā un tie iekļautos kopējā ainavā). Pirmajā un trešajā rindā ieteikts stādīt vēdekļveida vilkābeles (*Crataegus curvisepala*) un blīgznas (*Salix caprea*).
  - 1.4. Lai novērstu ruderālo augu sugu sēklu izplatību, īpaši ĪADT virzienā bez stādījumu veidošanas, kas cita starpā var kalpot arī kā barjera to sēklu izplatībai ĪADT virzienā, regulāri paredzēta nezālieņu plaušana uz segkārtu atbērtnēm un pārējā Darbības vietas teritorijā.
  - 1.5. Lai novērstu Paredzētās darbības gaitā, īpaši no autotransporta pārvietošanās pa piebraucamo ceļu, radušos gaisa piesārņojumu ar putekļiem, gar vismaz vienu no piebraucamā ceļa malām paredzēts izveidot ātraudzīgu krūmu, piemēram, ceriņu un vilkābeļu, aizsargstādījumus.
  - 1.6. Lai novērstu nobiru veidošanos un materiāla ieskalošanos Dabas liegumā no piebraucamā zemes ceļa, kas virzās pa Milzgrāvja gravu gar darbības vietas A malu (kur tas robežojas ar ĪADT vai daļēji atrodas tajā), paredzēts izveidot jaunu pievadceļu plānotajam karjeram. Jauno pievadceļu paredzēts izveidot gar nekustamā īpašuma „Jaunkalni” R malu, uz D no atradnes „Jaunkalni II”, kur tas pieslēgsies pie esošā ceļa. Šajā gadījumā gan tas atradīsies viensētas „Jaunkalni” tuvumā. Atbilstoši novērtētajam, šobrīd viensēta ir neapdzīvota, tomēr, gadījumā, ja situācija mainītos, Ierosinātājai būs jārēķinās ar nepieciešamību izvērtēt papildus risinājumus ietekmes mazināšanai. Nemot vērā to, ka šis atzinums izdodams par ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējumu, šādi papildus risinājumi būtu iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā.
  - 1.7. Paredzēts veikt piebraucamā ceļa seguma regulārus uzturēšanas (remonts, uzlabošana) darbus un ilgstoša sausuma periodos šķembu segumu laistīt/mitrināt.

- 1.8. No Ziņojuma izriet, ka esošo piebraucamo zemes ceļu, kas virzās pa Milzgrāvja gravu, turpmāk vairs nav paredzēts izmantot gatavās produkcijas izvešanai. Vienlaikus gan papildus paredzēta šī ceļa stāvokļa uzlabošana/atjaunošana, nostiprinot malas un nobļietējot segumu.
- 1.9. Lai novērstu iespējamās avārijas, kas varētu radīt vides piesārņojumu (piemēram, ar naftas produktiem), paredzēta regulāra karjerā izmantojamās tehnikas apkope, speciāli nolīdzinātu laukumu izmantošana tehnikas uzglabāšanai un/vai apkopei, kā arī naftas produktu saturošo atkritumu savākšana speciālā šīm mērķim paredzētā konteinerā.
- 1.10. Gadījumā, ja tiks konstatēts, ka Paredzētā darbība rada būtisku apgrūtinājumu ietekmes zonā esošajiem iedzīvotājiem (galvenokārt trokšņa aspektā), ir paredzēts piemeklēt risinājumus, piemēram, uzlabojot ēku trokšņa izolāciju vai uzstādot trokšņa izplatību slāpējošus ekrānus gar karjera piebraucamā ceļa malām. Nemot vērā to, ka šis atzinums izdodams par ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējumu, šādi papildus risinājumi būtu iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Izvērtētā dokumentācija

1. Ierosinātājas 2014.gada 6.marta iesniegums Nr.1.8/14-42 par atkārtotu Natura 2000 novērtējumu un lūgums izsniegt nosacījumus Natura 2000 novērtējuma veikšanai.
2. Biroja 2014.gada 31.marta vēstule Nr.3-01/548 un 2014.gada 31.marta nosacījumi Paredzētās darbības Natura 2000 novērtējumam.
3. Izstrādātājas elektroniskā pasta vēstule (Birojā saņemta 2015.gada 11.septembrī, reģistrācijas Nr.2065) ar paziņojumu par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu.
4. Izstrādātājas elektroniskā pasta vēstule (Birojā saņemta 2015.gada 24.septembrī, reģistrācijas Nr.2137) un Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols.
5. DAP 2015.gada 13.oktobra vēstule Nr.4.9/57/2015-N-E ar atsauksmi par Ziņojumu.
6. VVD Pārvaldes 2015.gada 14.oktobra vēstule Nr.9.5.-19/1603 ar atsauksmi par Ziņojumu.
7. Izstrādātājas elektroniskā pasta vēstule (Birojā saņemta 2015.gada 26.oktobrī, reģistrācija Nr.2336) ar paziņojumu par precīzētu Ziņojumu.
8. Izstrādātājas 2015.gada 26.oktobra vēstule Nr.255/15, ar kuru Birojā iesniegts precīzēts Ziņojums.
9. VVD Pārvaldes 2015.gada 1.decembra vēstule Nr.9.5.-19/1868 ar atsauksmi par precīzēto Ziņojumu.
10. DAP 2015.gada 1.decembra vēstule Nr.3-01/1936 ar atsauksmi par precīzēto Ziņojumu.

Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotie ieinteresēto pušu viedokļi un argumenti (tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas rezultāti):

1. Informācija par sabiedrisko apspriešanu:

- 1.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta „*Talsu vēstis*” 2015.gada 11.septembra numurā, kā arī Biroja mājaslapā www.vpb.gov.lv, Dundagas novada mājaslapā – www.dundaga.lv un Izstrādātājas mājaslapā – www.vkb.lv. Ar novērtējuma ziņojumu klātienē varēja iepazīties Dundagas novada pašvaldībā (Pils ielā 5 – 1, Dundagā) un DAP Kurzemes reģionālās administrācijas Slīteres birojā („*Slīteres mežniecība*”, Dundagas pagastā, Dundagas novadā) darba dienās no plkst. 10:00 līdz 16:00 un Izstrādātājas birojā (Ezermalas ielā 28, Rīgā) darba dienās no plkst. 8:30 līdz 17:30.

- 1.2. Sabiedriskās apspriešanas sapulce notika 2015.gada 21.septembrī Dundagas pils Mazajā zālē (Pils ielā 14, Dundagā) plkst. 18:00. Sapulcē piedalījās 9 interesenti, tajā skaitā Izstrādātājas, Ierosinātājas, Biroja un pašvaldības pārstāvji. Sanāksmes sākumā klātesošie īsi tika iepazīstināti ar informāciju par Paredzēto darbību un Ziņojuma saturu, kā arī par novērtējuma rezultātiem. Klātesošajiem tika dota iespēja uzdot interesējošos jautājumus.
- 1.3. Sabiedriskās apspriešanas gaitā Birojā saņemti DAP un VVD Pārvaldes viedokļi par sagatavoto Ziņojumu. Sabiedrības pārstāvju rakstiski priekšlikumi netika saņemti.
- 1.4. 2015.gada 26.oktobrī Birojā tika saņemts precizēts Ziņojums, kurā veikti labojumi un papildinājumi saskaņā ar DAP un VVD Pārvaldes atsauksmēm. Paziņojums par Ziņojuma precizētās redakcijas iesniegšanu Birojā 2015.gada 26.oktobrī tika publicēts Biroja mājaslapā www.vpb.gov.lv, pašvaldības mājaslapā www.dundaga.lv un Izstrādātājas mājaslapā www.vkb.lv. Ar iesniegtajiem materiāliem varēja iepazīties Izstrādātājas mājaslapā.

2. Apkopotie viedokļi:

- 2.1. Nosacījumi Paredzētās darbības ietekmes novērtēšanai galvenokārt bija vērsti uz hidroloģisko un hidrogeoloģisko apstākļu izmaiņu prognozi un ģeoloģisko procesu (nogāžu procesu) attīstības iespējamību, īpaši to iespējamo ietekmi uz Šlīteres Zilo klanu krauju un citām ĪADT esošajām dabas vērtībām, kā arī Paredzētās darbības iespējamajiem un pieļaujamajiem risinājumiem un nepieciešamajiem negatīvo ietekmju mazināšanas pasākumiem.
- 2.2. Paredzētās darbības Natura 2000 novērtējuma gaitā iesaistījās VVD Pārvalde un DAP, savās atsauksmēs par Paredzēto darbību norādot savus iebildumus, veicamos labojumus un priekšlikumus. Iestādes pozitīvi novērtējušas pasākumus ietekmes mazināšanai un novēršanai, īpaši attiecībā uz risinājumiem jauna karjera piebraucamā ceļa izveidei tālāk no ĪADT, derīgo izrakteņu ieguvei ne tuvāk kā 100 – 300 m no Šlīteres Zilo kalnu kraujas un buferzonas izveidei vismaz 20 m platumā starp segkārtas krautnēm uz Šlīteres Zilo kalnu nogāzi.
- 2.3. Nemot vērā to, ka esošā karjera izstrādes gaitā tika konstatēts, ka no derīgā materiāla pārsedzošās segkārtas atbērtnēm, kas izvietotas netālu no Šlīteres Zilo kalnu nogāzes, notiktu smilts un māla materiāla daļiņu noskalošanās pa stāvo krauju, kā rezultātā tiktu iznīcināta dabiskā augu sega, DAP izteica ierosinājumu segkārtas atbērtnes veidot pēc iespējas zemākas, mazākās platībās un tālāk no stāvo kraujas nogāžu augšmalas, lai Paredzētās darbības gaitā novērstu materiāla noskalošanos ĪADT un ar to saistīto negatīvo ietekmi uz to zemsedzi. DAP arī norādīja, ka vienu no Ziņojumā paredzētajiem ietekmi mazinošajiem pasākumiem – buferzonā (starp plānoto izstrādes un atbērtņu teritoriju un Šlīteres Zilo kalnu krauju) zāli atstāt nepļautu, no dabas daudzveidības saglabāšanas viedokļa nav ieteicams veikt, jo ilgstošas nepļaušana var veicināt zālāju degradāciju. Tā vietā DAP ierosināja, ka vēlamāka būtu buferzonā esošā zālāja pļaušana pēc čemurziežu noziedēšanas, kas nodrošinātu arī Eksperta vērtēto bezmugurkaulnieku barošanās iespēju un zālāja sugu sastāvu ilgtermiņā. DAP norādīja, ka Ziņojums, ja tajā tiek iestrādāti tās izteiktie priekšlikumi, ietvertu vispusīgu un kvalitatīvu Paredzētās darbības radīto ietekmju izvērtējumu. DAP vērtējumā šādā gadījumā Paredzētā darbība neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritorijām un dabas un ainavas vērtībām.
- 2.4. VVD Pārvalde secinājusi, ka, īstenojot visus Ziņojumā iekļautos inženiertehniskos pasākumus un ekspertu izvirzītās prasības Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai, nav sagaidāma būtiska ietekme uz Natura 2000 teritorijām.

Nosacījumi ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojam:

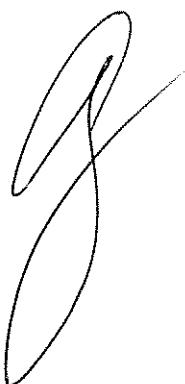
Novērtējis Ziņojumā sniegtu informāciju, kā arī DAP un VVD Pārvaldes viedokļus, Birojs secina, ka Paredzētā darbība plānota ārpus Natura 2000 teritorijām un tā nav paredzēta putniem nozīmīgā vietā. Darbības vietā nav izveidoti mikroliegumi. Ierosinātāja derīgo izrakteņu (smilts un smilts – grants) ieguvi Darbības vietā (atradnē „Jaunkani”) veic jau kopš 2005.gada. Vērā ņemamas fiziskās izmaiņas dabas vidē jau ir notikušas. Birojs atzīst, ka Ziņojumā ir atbilstīgi analizētas Paredzētās darbības ietekmes uz Natura 2000 teritorijām, risinājumi un pasākumi ietekmes novēršanai ir izstrādāti sadarbībā ar kompetentajām vides institūcijām un Ziņojumā ir iestrādāti VVD Pārvaldes un DAP priekšlikumi un rekomendācijas. Ziņojumā ir identificēti apstākļi, pie kādiem nelabvēlīgas ietekmes varētu rasties un šo apstākļu novēršanai un pārvaldībai ir izstrādāti risinājumi. Lai novērstu prognozētās nelabvēlīgās ietekmes uz Darbības vietas tuvumā esošajām Natura 2000 teritorijām, ņemtas vērā Ekspertu un institūciju rekomendācijas. Īstenojot plānotos pasākumus, nav sagaidāms, ka vērā ņemamas Paredzētās darbības nelabvēlīgas ietekmes zona varētu skart un nelabvēlīgi ietekmēt Natura 2000 teritoriju. Līdz ar to, Birojs neidentificē, ka, īstenojot Paredzēto darbību un ar to saistītos risinājumus, tā varētu radīt nelabvēlīgu ietekmi uz Natura 2000 teritorijās esošajām īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī pasliktināt dabas vērtību esošo stāvokli un izplatību teritorijās, kas robežojas ar Darbības vietu, īpaši Šķiteres Zilo kalnu nogāzē un Milzgrāvja gravas kreisajā krastā. Tādējādi, - pie nosacījuma, ka tiek ievēroti visi paredzētie, VVD Ventspils Pārvaldes un DAP akceptētie Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novēršanas un mazināšanas pasākumi un plānotās ieguves risinājumi, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība negatīvi ietekmēs Nacionālajā parkā un Dabas liegumā sastopamās dabas vērtības, ekoloģiskās funkcijas un integritāti, vai ka tās būs pretrunā Natura 2000 teritoriju aizsardzības mērķiem. Līdz ar to, Birojs, sniedzot šo atzinumu, nav konstatējis tādus apstākļus, kas būtu par pamatu kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību. Tomēr īstenot Paredzēto darbību iespējams tikai ievērojot gan Ziņojumā paredzētos, gan institūciju rekomendētos un, atbilstoši MK Noteikumu Nr.300 40.14. apakšpunktam, šajā Biroja atzinumā ietvertos nosacījumus, tajā skaitā:

- 1. Paredzētā darbība, tajā skaitā derīgā materiāla pārsedzošo segkārtu krautnes un to izvietojums un iegūtā materiāla transports nedrīkst negatīvi ietekmēt Nacionālo parku un Dabas liegumu un tajos esošās dabas vērtības, to ekoloģiskās funkcijas un aizsardzības mērķus, tādēļ jāparedz un jārealizē nepieciešamie inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi šo teritoriju aizsardzībai.**
- 2. Derīgā materiāla ieguve jāveic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Ziņojumā izvērtētajās platībās līdz gruntsūdens līmenim, nodrošinot Ziņojumā paredzētos piesardzības attālumus (vismaz 100m) no Šķiteres Zilo kalnu kraujas, lai neveicinātu nogāžu erozijas procesu attīstību.**
- 3. Jānodrošina plānotās buferzonas (vismaz 20 m platumā) izveide starp segkārtas krautnēm un Šķiteres Zilo kalnu nogāzi, un Milzgrāvja gravu, buferzonā saglabājot dabisko veģetāciju (zālāju). Zālāju buferzonā jāpļauj pēc čemurziežu noziedēšanas, lai ilgtermiņā saglabātu zālāju sugu sastāvu un slēgumu, kā arī nodrošinātu bezmugurkaulnieku barošanās iespējas. Pie nepieciešamības sadarbībā ar DAP papildus izstrādājams un realizējams piemērotākais risinājums arī speciālu aizsargstādījumu joslu ierīkošanai teritorijā starp segkārtas krautnēm, Šķiteres Zilo kalnu krauju un Milzgrāvja gravu, lai nepieļautu smilšaino un mālaino daļiņu ieskalošanas ĪADT, kā arī lai ierobežotu nezāļu un adventīvo augu sugu un gaisa piesārņojumu ar putekļu daļiņām izplatišanos un slāpētu Paredzētās darbības radīto troksni ĪADT virzienā.**
- 4. Jānodrošina segkārtas krautņu izveide tikai nelielā augstumā, bez stāvām nogāzēm un ar nelielu slīpumu karjera virzienā, iespējams, ar lietus ūdens novadgrāvi apkārt tām (novadgrāvja slīpums veidojams karjera virzienā).**

5. Jānodrošina Darbības vietas A malā esošā piebraucamā zemes ceļa stāvokļa atjaunošana un uzlabošana, veicot tā malu nostiprināšanu un ceļa seguma noblietēšanu, lai iespējami novērstu ceļa noskalošanās un nobiru veidošanās iespējamību un nelabvēlīgu ietekmi uz Dabas liegumu.
6. Derīgā materiāla transportēšanai jāieriko jauns piebraucamais ceļš Ziņojumā paredzētajā vai līdzvērtīgā risinājumā, transportēšanu atvirkot no Natura 2000 teritorijas un pēc iespējas atsakoties no Milzgrāvja gravā esošā piebraucamā ceļa izmantošanas smagās tehnikas kustībai.
7. Jānodrošina karjera piebraucamā ceļa, tajā skaitā jaunizveidotā posma, atbilstīgas nestspējas un seguma kvalitātes regulāra uzturēšana un mitrināšana ilgstoša sausuma periodos. Nepieciešamības gadījumā gar piebraucamā ceļa malām jānodrošina papildus stādījumu joslas izveide Ziņojumā paredzētajā vai līdzvērtīgā risinājumā.
8. Jānodrošina regulāra karjerā izmantojamās tehnikas tehniskā apkope, lai novērstu iespējamo avāriju risku un ar to saistīto vides piesārņojumu. Karjerā izmantojamās tehnikas uzglabāšanai un/vai apkopei jāizmanto atbilstīgi laukumi, bet naftas produktus saturošo atkritumu savākšanai jānodrošina atbilstīgi konteineri un to atbilstoša apsaimniekošana.
9. Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jānodrošina Darbības vietā un tās apkārtnē esošo inženierkomunikāciju funkcionēšanas turpināšana, pie nepieciešamības tās pārkārtojot/pārvietojot.
10. Uzsākot Paredzēto darbību, pakāpeniski jānodrošina Atradļu rekultivācija, veicot karjera nogāžu piebēršanu, to planēšanu un izlīdzināšanu, un nostiprināšanu ar augsnes virskārtu, rekultivācijas pasākumos izmantojot gan krautnēs uzglabāto noņemto segkārtu, gan augsnes virskārtu. Jānodrošina izstrādāto Atradļu ieklaušanās kopējā ainavā. Izstrādāto Atradļu teritorijas ir pieļaujams rekultivēt par mežu teritorijām, ja šādu risinājumu saskaņo DAP. Precīzi rekultivācijas pasākumu risinājumi un nosacījumi iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Direktors

A. Lukšēvics

2016.gada 22.janvārī